

فیزیک (۲)

دبیرستان روزبه ۲

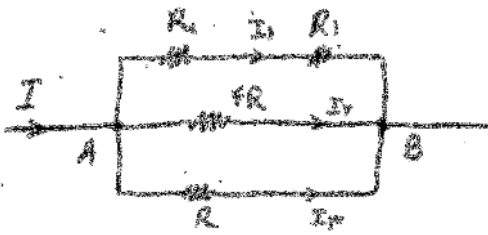
موضوع: پاسخ تشریحی الکتریسیته جاری (سری دوم)

اردوی نوروزی ۱۳۹۹

پایه یازدهم / ۴

نام: _____
نام خانوادگی: _____

-۱

$$\left. \begin{aligned} I_1 + I_2 + I_3 &= I \\ 2RI_1 &= 4RI_2 = RI_3 \end{aligned} \right\}$$

از حل معادله‌ی بالا داریم:

$$I_2 = \frac{I}{5}, I_1 = \frac{2I}{5}, I_3 = \frac{4I}{5}$$

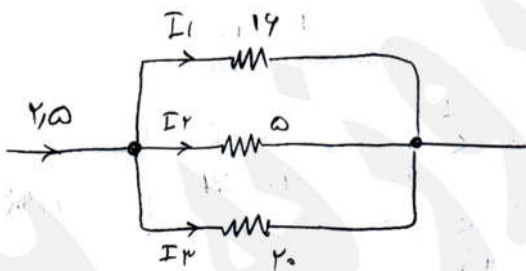
$$\left. \begin{aligned} P_1 &= I_1^2 R = \frac{4I^2 R}{25} \\ P_2 &= I_2^2 \times (4R) = \frac{4I^2 R}{25} \\ P_3 &= I_3^2 \times R = \frac{16I^2 R}{25} \end{aligned} \right\} \Rightarrow$$

بیشترین توان در مقاومت شاخه (I_3) اتفاق می‌افتد و تحمل توان در مقاومت شاخه I_3 نیز کمتر می‌باشد. پس اولین مقاومتی که در اثر افزایش I آسیب می‌بیند مقاومت R شاخه I_3 می‌باشد.

$$P_3 = \frac{16I^2 R}{25} = 20 \Rightarrow \boxed{I^2 R = \frac{20 \times 25}{16} \text{ (W)}}$$

پس توان مصرفی توسط مدار عبارتست از:

$$\left. \begin{aligned} P_T &= I^2 R_T \\ R_T &= \frac{4}{5} R \end{aligned} \right\} \Rightarrow P_T = I^2 \times \frac{4}{5} R = \frac{4}{5} I^2 R = \frac{4}{5} \times 20 \times \frac{4}{5} = 32 \text{ وات}$$

۲- ابتدا شکل مدار را کمی ساده می‌کنیم.

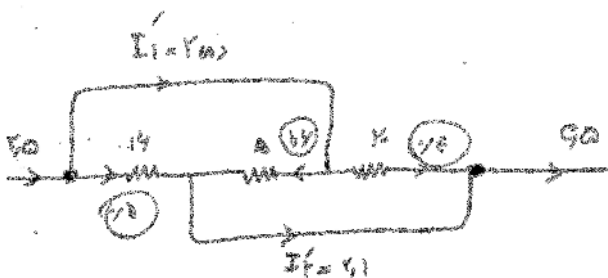
$$\left. \begin{aligned} I_1 + I_2 + I_3 &= 2/5 \\ 1/25 I_1 &= 4I_2 = 20I_3 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{aligned} 1/25 I_1 &= 4I_2 \\ 16I_1 &= 5I_2 = 20I_3 \\ I_2 &= 4I_3 \\ 4I_1 &= 5I_2 \Rightarrow I_1 &= 1/25 I_2 \end{aligned}$$

$$I_2 = \frac{2/5}{6/25} = \frac{1}{2/5} = 0.4$$

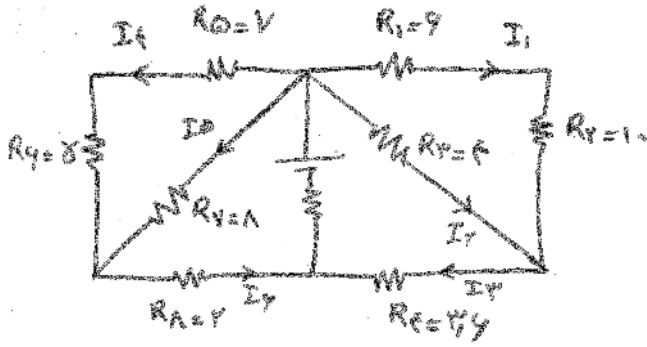
$$I_3 = \frac{4}{20} = 1/5$$

$$I_1 = 0.5$$

حال شکل اصلی مدار را رسم می‌کنیم.

$$\boxed{I_1 = 2 \text{ (A)}, I_2 = 2/1 \text{ (A)}}$$

$$P_r = I_r^2 R_r = I_r^2 \times 10 = 10 \Rightarrow I_r = 1(A) \Rightarrow I_r = 4(A)$$

از طرفی داریم $I_r = I_1 + I_2 = 5(A)$
مقاومت معادل طرف راست مدار عبارتست از:

$$R_T' = 6/8$$

ولت دو سر مولد $V = I_r R_T' = 5 \times 6/8 = 3.75$

مقاومت معادل طرف چپ مدار عبارتست از:

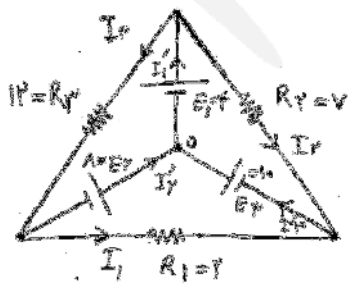
$$R_T'' = 6/8 \Rightarrow I_r = 5(A)$$

$$\left. \begin{array}{l} I_r + I_0 = 5 \\ 12I_r = 8I_0 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{دو معادله} \\ \text{دو مجهول} \end{array} \rightarrow \begin{array}{l} I_r = 2 \rightarrow P_r = I_r^2 R_r = 20(W) \\ I_0 = 3 \end{array}$$

$$\frac{1}{R_T} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_r} \xrightarrow{R_r \downarrow} \frac{1}{R_r} \uparrow \rightarrow \frac{1}{R_T} \uparrow \rightarrow R_T \downarrow$$

$$I = \frac{E}{R_T + r} \xrightarrow{R_T \downarrow} I \uparrow \rightarrow V = E - I \times r \rightarrow V \downarrow$$

$$\left. \begin{array}{l} V = I_1 R_1 \\ V \downarrow \\ R_1 = \text{ثابت} \end{array} \right\} \Rightarrow I_1 \downarrow$$

$$V_0 - E_r + I_1 R_1 + E_r = V_0 \Rightarrow I_1 = 1(A)$$

\Rightarrow از قانون حلقه استفاده می‌کنیم $V_0 + E_1 - I_r R_r + E_r = V_0 \Rightarrow I_r = 2(A)$

$$V_0 + E_1 - I_r R_r + E_r = V_0 \Rightarrow I_r = 1(A)$$

$$\begin{array}{lll} I_1' = 2(A) & I_r' = 2(A) & I_r'' = 0(A) \\ P_1 = 12W & P_r = 20 & P_r = 0 \end{array}$$

۶- با توجه به جهت جریان در مدار، مولد ε_p محرکه و مولد ε_1 ضد محرکه است. برای محاسبه جریان در مدار، داریم:

$$I = \frac{\varepsilon_p - \varepsilon_1}{R_1 + R_p + r_1 + r_p} \Rightarrow I = \frac{\varepsilon_p - \varepsilon_1}{3 + 2 + 1 + 1} \Rightarrow \varepsilon_p - \varepsilon_1 = \nu I \quad (1)$$

ولت‌سنج‌های ایده‌آل V_p و V_1 به ترتیب اختلاف پتانسیل دو سر مولدهای ε_p و ε_1 را نشان می‌دهند. داریم:

$$V_1 = \varepsilon_1 + Ir_1 \Rightarrow V_1 = \varepsilon_1 + I \quad (2)$$

$$V_p = \varepsilon_p - Ir_p \Rightarrow V_p = \varepsilon_p - I \quad (3)$$

$$\xrightarrow{(2),(3)} V_p - V_1 = (\varepsilon_p - \varepsilon_1) - 2I \xrightarrow{(1)} V_p - V_1 = \nu I - 2I$$

$$\Rightarrow V_p - V_1 = 5I \xrightarrow{V_p - V_1 = 12V} I = \frac{12}{5} = 2.4A$$

اختیاری:

۷- طبق رابطه $V = \varepsilon - Ir$ نمودار $V - I$ خطی است که عرض از مبدأ نمودار برابر نیروی محرکه و اندازه شیب آن برابر مقاومت درونی مولد است. پس:

$$\begin{cases} I = 0 \Rightarrow \varepsilon A = 20V \\ rA = \tan a = \frac{20 - 10}{4} = 2/5 \Omega \end{cases}$$

$$\begin{cases} I = 0 \Rightarrow \varepsilon B = 15V \\ rB = \tan d = \frac{15 - 10}{4} = 1/25 \Omega \end{cases}$$

حال اگر دو مولد را مطابق شکل سؤال به مقاومت خارجی $1/25 \Omega$ وصل کنیم، خواهیم داشت:

$$I = \frac{\varepsilon A + \varepsilon B}{R + rA + rB} \Rightarrow \varepsilon A + \varepsilon B = I(R + rA + rB) \Rightarrow 20 + 15 = I(1/25 + 2/5 + 1/25) \Rightarrow I = 7A$$

-۸

$$\begin{cases} \text{BACDB} : V_B + \varepsilon_1 - I_1 R_1 - I_p R_p - \varepsilon_p - I_f R_f = V_B \\ \text{DCMND} \text{ حلقه‌ی } : V_D + \varepsilon_p + I_p R_p - I_f R_f - I_D R_D = V_D \\ \text{NMKLN} \text{ حلقه‌ی } : V_N + I_D R_D + I_p R_p - \varepsilon_p = V_N \\ \text{C نقطه‌ی } : I_1 = I_p + I_f \\ \text{M نقطه‌ی } : I_D = I_p + I_f \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 146 - 2I_1 - 3I_p - 80 - I_1 = 0 \\ 80 + 3I_p - 4I_f - 20I_D = 0 \\ 20I_D + 15I_p - 50 = 0 \\ I_D = I_p + I_f \\ I_1 = I_p + I_f \end{cases}$$

$$\begin{cases} I_1 + I_p = 22 \\ -3I_p + 4I_f + 20I_D = 80 \\ 4I_D + 3I_p = 10 \\ I_D = I_p + I_f \\ I_1 = I_p + I_f \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2I_p + I_f = 22 \\ -3I_p + 4I_f + 20I_p + 20I_f = 80 \\ 4I_p + 4I_f + 3I_p = 10 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} I_f = 22 - 2I_p \\ 24I_f + 20I_p - 3I_p = 80 \\ 7I_p + 4I_f = 10 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 528 - 48I_p + 20I_p - 3I_p = 80 \\ 7I_p + 88 - 8I_p = 10 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 20I_p - 51I_p = -448 \\ -7I_p + 8I_p = 78 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} I_p = 8A \\ I_p = -2A \end{cases}$$

$$I_f = 6A \quad I_1 = 14A \quad I_D = 4A$$